

Päť tipov, na ktoré by ste nemali zabúdať v praxi

NOVINKY | Podniky i odberatelia musia myslieť na viacero povinností.

Viacero novinek na energetickom trhu hýbe Slovenskom. Inteligentné meracie systémy sú na vzostupe. Veľké firmy majú mať zavedený povinný energetický audit. Vznikol aj nový portál legislatívnych povinností. Zorientovať sa v tom pomáha spoločnosť sféra.

01

Aká je momentálna situácia v SR, pokiaľ ide o inštaláciu inteligentných meracích systémov?

Inteligentné meracie systémy (IMS) sú postupne inštalované prevádzkovateľmi distribučných sústav u odberateľov s ročným objemom najmenej 4 MWh. Do roku 2020 je naplánované 80-percentné pokrytie týchto odberateľských miest. IMS poskytuje odberateľom presnejšie informácie o ich spotrebe. Zatiaľ však chýbajú variabilné časové tarify, ktoré by motivovali odberateľa k zníženiu nákladov na energiu s využitím IMS. Ďalší budúci prínos badať pri zavádzaní inteligentných sietí, ktoré v sebe kombinujú tradičné technológie s inovátivnými riešeniami.

Akými kritériami sa riadiť, ak chceme na energiách ušetriť?

Cenu elektriny alebo plynu tvoria distribučné a iné poplatky a cena za komoditu. Ušetriť na energiách môžeme zmenou dodávateľa, ktorý je však schopný ovplyvniť len cenu za komoditu. Ďalšou možnosťou úspor je prípadná úprava distribučných poplatkov vzhľadom na charakter spotreby. Pri porovnávaní cien dodávateľov je potrebné správne interpretovať fixné a variabilné zložky platieb za komoditu. Častým trikom dodávateľov je poskytnutie zľavy z ceny na 6 alebo 12 mesiacov pri dvojročnej viazanosti. Ale po rozpočítaní zľavy na celé zmluvné obdobie môže byť táto zľava zanedbateľná. Okrem ceny za elektrinu alebo plyn sú dôležitým faktorom pri výbere dodávateľa jeho referencie, dĺžka zmluvy a výpovedná lehota i kvalita zákazníckych služieb.

04

Ako fungujú povinné energetické audity pre veľké firmy v praxi?

Povinný energetický audit pre veľké podniky je zakotvený v zákone o energetickej efektívnosti. Skúsenosti ukazujú, že v niektorých podnikoch si túto povinnosť splnili len formálne, aby sa vyhli sankcii. Takýto prístup potláča pravý význam energetického auditu. Ak je totiž vykonaný precízne a auditorovi je naozaj umožnené nahliadnuť do vnútra fungovania podniku, s vysokou pravdepodobnosťou identifikuje tie miesta hospodárenia s energiami, kde môže podnik ušetriť. Možné úspory z celkových nákladov na energiu sa pohybujú v rozmedzí 10 až 15 percent v podnikoch, ktoré sa danej problematike zatiaľ nevenovali.

Nedávno vznikol portál legislatívnych povinností pre účastníkov trhu. Pre koho je určený a čo ponúka?

Databáza portálu www.legislativnepovinnosti.sk vznikla analýzou viac ako tridsať právnych predpisov. Zamerali sme sa na legislatívne povinnosti subjektov, ktoré u nás podnikajú v elektroenergetike, plynárenstve a v teplárenstve. Ide o činnosti výroby, distribúcie, rozvodu a dodávky komodít. Každá povinnosť má uvedené presné znenie ako sa nachádza v legislatíve, ďalej termín plnenia a inštitúciu, na ktorú sa vzťahuje. Doplnili sme aj informáciu o sankcii, ktorá môže subjekty postihnúť, ak ju nesplnia. Dá sa tomu jednoducho predísť. Stačí si nastaviť upozornenie, ktoré potom dostane subjekt v predstihu e-mailom. Zabezpečujeme tiež priebežnú aktualizáciu databázy.

03

Aké riešenia pre dodávateľov energií a prevádzkovateľov distribučných sústav sú trendy?

Riešenia, ktoré sú spoľahlivé, dostupné vždy a všade. Čoraz viac firiem sa rozhoduje pre umiestnenie systémov do dátových centier. Tie garantujú 99,9-percentnú dostupnosť a solídny výkon za výhodnú cenu. Pre tých, ktorí nehľadajú trvalý licenčný vzťah, je určite trendy tzv. softvér ako služba. U nás sa daný model osvedčil pri zákazníkovi portáli i pri obchodných systémoch. Pridali sme aj službu zabezpečenia dodávky a inštalácie IMS.

05

Pripravila: Zuzana Kullová

ROZHOVOR

Firmy často doplácajú na zbytočné chyby

Najčastejšou a zbytočnou chybou firiem v energetickom sektore je opomenutie povinností daných legislatívou. Pokuta 500 eur je v takýchto prípadoch viac než istá, varuje Lucia Liptáková zo spoločnosti sféra.

Lucia Liptáková,
výkonná riaditeľka úseku obchodu spoločnosti sféra
pre Hospodárske noviny

Aké informácie sa môžu firmy dozvedieť cez portál o legislatívnych povinnostiach firmy?

V databáze portálu je spracovaných 34 právnych predpisov, ktoré podnikanie v energetike riadia, regulujú alebo doň nejakým spôsobom zasahujú. Zamestnanci firmy sa na elektroenergetiku, plynárenstvo a tepelnú energetiku. Firmy niekedy netušia, keď sa pustia do podnikania v energetike, čo všetko ich čaká. Iné nestihajú sledovať a vyhodnocovať dosahy zmeny legislatívy na ich činnosť. Portál toto všetko pre nich zastrešuje.

Čo firemným zákazníkom najviac znepriemňuje život?

Je to napríklad povinnosť predkladať dokumenty, ktorých znenie je aj tak predpisane všeobecne záväzným vzorovým dokumentom. Podnikatelia by namiesto generovania množstva papierov radšej predložili jedno vyhlásenie, že súhlasia so znením vzorového dokumentu a budú sa podľa neho riadiť. Záťažou sú aj niektoré duplicitné povinnosti nahlasovania údajov. Mohli by odpadnúť, ak by si ich inštitúcie vzájomne medzi sebou poskytovali. V tomto smere vidíme maj aj účastníci trhu veľkého priestoru na zlepšenie. Vyžaduje si to však zmenu právnych predpisov.

Firmám portál pomáha plniť rôzne povinnosti voči spektru inštitúcií. O aké povinnosti ide?

Pokrýva činnosť výroby, distribúcie, respektíve rozvodu

v prípade tepla a tiež dodávku jednotlivých komodít. Každá povinnosť má uvedené znenie, požadovaný termín plnenia, inštitúciu, voči ktorej je záväzná, právny predpis a sankciu. Niektoré sa opakujú denne, iné mesačne alebo ročne. Sú tam aj také, ktoré treba splniť až vtedy, keď nastane nejaká udalosť.

Aké typy sankcií často hrozia pri podnikaní v energetike?

Najčastejšou sankciou je pokuta. Za porušenie povinností z množiny nami spracovaných predpisov sa môže pohybovať od 30 do 10 000 000 eur. Jej výška závisí od závažnosti porušenia, spôsobu, času jeho trvania a možných následkov. Z minulosti je neslávne známa iná forma sankcie, ktorá postihla výrobcov elektriny z OZE a VÚ KVET. Stratili nárok na podporu výroby elektriny. Oplatí sa dať si pozor na opakované porušenie tej istej povinnosti. Pokuta sa vtedy môže zvýšiť až na dvojnásobok.

Uveďte rebríček najčastejších chýb podnikateľov...

Najčastejšou a zbytočnou chybou je opomenutie povinností. Čiže podnikateľ neoznámi alebo nepredloží v legislatívou stanovenej lehote to, k čomu ho zaväzuje. Napríklad údaje z evidencie sťažností odberateľov, vyhodnotenie štandardov kvality, vyplatené kompenzačné platby, výstupy z evidencie účtovníctva a ďalšie. Pokuta 500 eur je v týchto prípadoch viac než istá.

SOLÁRNE SYSTÉMY

Slnko je konkurencieschopný alternatívny zdroj energie

Bratislava – Kapacita inštalovaných zdrojov fotovoltiky v Európe dosiahla 100 GW. Kým v roku 2005 boli inštalované zdroje s výkonom troch gigawattov a slnečná energia sa považovala len za doplnkový alternatívny zdroj, v priebehu dekády objem fotovoltických zdrojov v EÚ narástol 30-násobne. Dnes tvorí pevnú súčasť európskeho energetického systému.

Tieto a ďalšie povzbudivé fakty zazneli naprieč celým kontinentom pri príležitosti Európskych solárnych dní, ktoré sa minulý týždeň uskutočnili aj na Slovensku. „Záujem verejnosti o tento druh energie očividne narastá aj vďaka kampaniam, ako sú Európske solárne dni,“ povedala Zuzana Furmančuk, riaditeľka Slovenskej organizácie pre obnoviteľné zdroje energie, ktorá spomínanú akciu zorganizovala.

Slnečná energia skutočne funguje

Toto podujatie sa začalo v roku 2002 v troch európskych štátoch, dnes sa doň zapája 15 krajín EÚ, pričom Slovensko sa na

nich zúčastňuje už šiesty rok. „Počet organizátorov, ktorí sa na Európskych solárnych dňoch zúčastňujú, je z roka na rok vyšší. Teší ma, že sa zapájajú aj školy, pretože deti nemajú predsudky a jednoducho sa tešia z toho, ako slnečná energia funguje. Tvrďme, že by sa téma obnoviteľných energií mala dostať už do osnov v základných školách, dokonca by povedomie o nej mohli získať už deti v predškolskom veku,“ dodáva Zuzana Furmančuk. „Snažíme sa aj formou takýchto kampaní zvýšiť povedomie o využívaní solárnej energie, vyzdvihnúť jej výhody, motivovať verejnosť a domácnosti a prispieť k zmene používateľského správania.“

Zelená pre domácnosti je trendy

Spoluorganizátorom Európskych solárnych dní je už šiesty rok Slovenská asociácia fotovoltického priemyslu a OZE (SAPI).

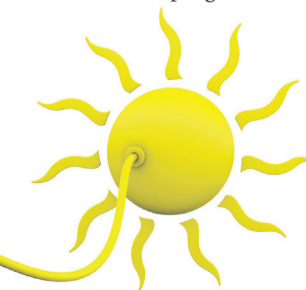
„K väčšiemu reálnemu využívaniu slnečnej energie smeruje napríklad program Zelená domácnostiam, ktorý sa spustil minulý rok a umožňuje obča-

Bez obnoviteľných zdrojov nie je možné:

- znížiť emisie a splniť záväzok z klimatickej dohody z Paríža udržať globálne otepľovanie pod 2 stupňami do konca storočia,
- uskutočniť projekt Energetickej únie, významom porovnávanej k Schengenu,
- dosiahnuť cieľ, podľa ktorého má do roku 2030 z týchto zdrojov pochádzať najmenej 27 percent spotreby energie EÚ.

Je zrejme, že obnoviteľné zdroje sú nielen čisté, ale aj konkurencieschopný zdroj energie, ktorý nepotrebuje dotácie.

nom získať príspevok z eurofondov na vlastný obnoviteľný zdroj energie, teda aj na fotovoltický panel,“ vysvetľuje výkonná riaditeľka SAPI Veronika Galeková. Už v lete by sa malo spustiť druhé kolo tohto programu.

„Radi by sme však upozornili, že vďaka technologickému pokroku sa aj na Slovensku oplatí využívať slnečnú energiu aj bez dotácie a bez príspevku. Je to ekonomicky zaujímavé pre každého,“ hovorí Veronika Galeková. „Na povrch Slovenska dopadá 200-krát viac slnečného žiarenia, než je jeho celková energetická spotreba, takže je zrejme, že slnečnej energii je pre všetkých dosť a že sa jej intenzívnejšie využívanie opla-

ti.“ Na porovnanie, na Slovensku má vlastný fotovoltický zdroj len približne 1 500 domov a celková kapacita zdrojov slnečnej energie predstavuje 550 MW. To znamená, že podiel Slovenska je asi 0,5 percenta (na porovnanie, podiel obyvateľov Slovenska v EÚ je 1 percento).

Elektromobilita na vzostupe

Významnou súčasťou využívania obnoviteľných zdrojov energie sú elektromobily. „Elektromobilitu vnímame ako nevyhnutný krok, ktorým by sa mal uberať automobilový priemysel už aj vzhľadom na potrebu znížiť objem emisií,“ hovorí Matúš Stankovič z Komory užívateľov a výrobcov obnoviteľných zdrojov energie. „Rokovali sme so Združením automobilového priemyslu a naša komora bude vyvíjať snahu, aby sa prislúbená podpora na rozvoj tohto odvetvia využila efektívne. Teda aby si Slovensko do roku 2020 splnilo svoj záväzok a malo dovtedy 10-tisíc prihlásených elektromobilov. Podpora na jeden elektromobil by mala dosahovať 4- až 5-tisíc eur.“ (RED, RUN)

